

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4111-001-04/2014

Nr K/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	Nr K/14/001; Trwałość projektów zrealizowanych przy udziale środków UE w ramach Działania 4.4 „Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.
Kontroler	Wiesław Tomaszewski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 88445 z dnia 5 maja 2014 r. Dowód: akta kontroli, str. 1-2.
Jednostka kontrolowana	Cukiernicza Spółdzielnia Inwalidów „Jedność”, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 32, 05-600 Grójec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Kaczkowska, Małgorzata Bielska - Zarząd CSI „Jedność”. Dowód: akta kontroli, str. 3-25.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Cukierniczej Spółdzielni Inwalidów „Jedność”² w zakresie zgodności realizacji projektu: „Zakup innowacyjnej technologii produkcji wysoko nadziewanych cukierków wraz z infrastrukturą” z postanowieniami umowy o dofinansowanie odnoszącymi się do wymogu zachowania trwałości projektu w okresie wynikającym z art. 57 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę, Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła w szczególności:

- okoliczność że projekt nie został poddany zasadniczej modyfikacji w okresie trwałości (§ 7 ust. 4 umowy o dofinansowanie),
- zrealizowanie wskaźników produktu przy niepełnym osiągnięciu zakładanych wskaźników rezultatu w postaci deklarowanego wzrostu wartości przychodów ze sprzedaży, w tym z eksportu (§ 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie),
- wypełnienie obowiązków umownych w zakresie sprawozdawczości, archiwizacji dokumentacji projektowej, współpracy i informowania o projekcie (§ 2 ust 4, § 7 ust. 9, § 9 ust. 21 oraz § 10 umowy).

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dalej CSI „Jedność”, Spółdzielnia lub Beneficjent.

³ Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, ze zm.), uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r., z tym że niniejsze przepisy stosują się nadal po dniu 31 grudnia 2013 r. do tej pomocy lub do danych operacji aż do ich zamknięcia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność realizacji projektu z postanowieniami umowy o dofinansowanie dotyczącymi zakazu poddania projektu w okresie trwałości znaczącej modyfikacji

Opis stanu faktycznego

W dniu 30 grudnia 2008 r. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości⁴, Instytucja Wdrażająca/ Instytucja Pośrednicząca II stopnia zawarła z Cukierniczą Spółdzielnią Inwalidów „Jedność” umowę o dofinansowanie⁵ w ramach Działania 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym*, 4. osi priorytetowej *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Przedmiotem umowy było udzielenie Beneficjentowi dofinansowania na realizację projektu „Zakup innowacyjnej technologii produkcji wysoko nadziewanych cukierków wraz z infrastrukturą”. Całkowity koszt realizacji projektu⁶ wyniósł 14 640 033,18 zł, w tym kwota dofinansowania – 6 998 599,73 zł.

Na podstawie ww. umowy CSI „Jedność” została zobowiązana do osiągnięcia założonych celów i wskaźników określonych we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie, zapewnienia trwałości efektów realizacji projektu i utrzymania inwestycji w obrębie danego województwa przez okres 3 lat od dnia zakończenia realizacji projektu (§ 7 ust. 1 umowy). Ponadto Spółdzielnia zobowiązała się do niedokonywania, w okresie 3 lat od zakończenia realizacji projektu, zasadniczych jego modyfikacji, o których mowa w art. 57 ust 1 Rozporządzenia 1083/2006 (ust.4).

Dowód: akta kontroli, str. 53-363;114-152.

Beneficjent wypełnił obowiązek zachowania trwałości projektu przez 3 lata od dnia zakończenia realizacji projektu, tj. od 5 października 2010 r⁷. Projekt nie został poddany zasadniczej modyfikacji, gdyż nie zaprzestano działalności produkcyjnej, nie zmieniono przeznaczenia dofinansowanych elementów infrastruktury, jak również nie doszło do zmiany ich własności. CSI „Jedność” nie zbyła też żadnego ze środków trwałych zakupionych w ramach projektu.

Dowód: akta kontroli, str. 364-435; 436-469; 548-575 oraz 579-589.

Ustalone nieprawidłowości

Nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa

Pozytywna

2. Osiąganie założonych celów, wskaźników produktu i rezultatu oraz zapewnienie trwałości efektów realizacji projektu

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie z dnia 31 sierpnia 2008 r. głównym celem realizacji projektu był zakup i wdrożenie przez Beneficjenta innowacyjnej technologii⁸, stosowanej na świecie nie dłużej niż rok i zwiększenie konkurencyjności CSI „Jedność” poprzez uruchomienie produkcji oraz wprowadzenie do sprzedaży zasadniczo zmienionych, dotąd niedostępnych na rynku, produktów cukierniczych w postaci czterech nowych rodzajów cukierków.

⁴ Dalej PARP.

⁵ Nr UDA-POIG.04.04.00-14-036/08-00 zmienioną dziewięcioma aneksami zawartymi w okresie od 13 lipca 2009 r. do 2 lipca 2013 r.

⁶ Wprowadzony aneksem nr 4 do umowy o dofinansowanie z 30 grudnia 2008 r..

⁷ Data przyjęcia do użytkowania Linii do produkcji cukierków twardych i miękkich dokumentem OT nr 9/2010 z dnia 5 października 2010 r. oraz data wystąpienia CSI „Jedność” do Fundacji Małych i Średnich Przedsiębiorstw z siedzibą w Warszawie z wnioskiem o płatność końcową w kwocie 1 063,1 tys. zł.

⁸ Innowacyjność technologii polegała na zasadniczej zmianie dotyczącej całościowego procesu produkcyjnego, istniejącego dotychczas w Spółdzielni.

W wyniku realizacji inwestycji Spółdzielnia rozszerzyła swój dotychczasowy asortyment produkcji rynkowej, wzbogacając go o osiem nowych rodzajów cukierków nadziewanych. Zrealizowana zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym⁹ linia produkcyjna oraz urządzenia z nią współpracujące zostały uruchomione i były użytkowane przez Beneficjenta. Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji było zgodne z celami ogólnymi projektu i służyło zwiększeniu konkurencyjności Spółdzielni na rynku producentów cukierków.

Dowód: akta kontroli, str. 53-113, 422.

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, cele projektu możliwe były do realizacji poprzez zakup linii technologicznej, uniwersalnych maszyn pakujących oraz odpowiedniej infrastruktury technicznej, niezbędnej do właściwego przebiegu procesu produkcyjnego (mierzone tzw. wskaźnikami produktu). Spółdzielnia osiągnęła wszystkie z zakładanych wskaźników produktu, tj.:

- a) zakupiono 14 środków trwałych o łącznej wartości 13 246,6 tys. zł, w tym:
- automatyczną linię do produkcji wysoko nadziewanych cukierków twardych i miękkich o wartości 10 107,4 tys. zł,
 - trzy maszyny zwijające o wartości 2 133,1 tys. zł,
 - agregat prądotwórczy o wartości 314,8 tys. zł,
 - trzy zbiorniki do tłuszczu, mleka i syropu o wartości 240,7 tys. zł,
 - zestaw pompowy o wartości 149,3 tys. zł,
 - ślimakowe urządzenie dozujące o wartości 148,7 tys. zł,
 - trzy sprężarki śrubowe o wartości 87,1 tys. zł,
 - zbiornik do żelatyny o wartości 65,6 tys. zł,
- b) rozbudowano stronę internetową CSI „Jedność” o moduł sprzedaży z wykorzystaniem sieci i rejestracją danych; wydatki na zakup wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 15,0 tys. zł i zostały sfinansowane ze środków własnych Beneficjenta,
- c) dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Spółdzielni, polegających na decentralizacji zadań oraz na zmianach zakresu właściwości niektórych komórek organizacyjnych; reorganizacja została przygotowana i wdrożona przez zewnętrzną firmę konsultingową w 2010 r. – jej koszt (15,0 tys. zł) sfinansowany został ze środków własnych Beneficjenta.

Dowód: akta kontroli, str. 470-547; 576-578.

Spółdzielnię osiągnęła następujące wskaźniki rezultatu:

- utworzono cztery nowe miejsca pracy, w tym dwa dla kobiet, przy obsłudze linii produkcyjnej cukierków; nowozatrudnieni, do zakończenia kontroli, pozostawali pracownikami CSI „Jedność”,
- wprowadzono do sprzedaży osiem nowych wyrobów (wobec czterech wymaganych umową),
- podpisano umowę o współpracy w zakresie prowadzenia badań z Instytutem Przemysłu Cukrowniczego w Lesznie,
- wprowadzono innowację marketingową, poprzez udoskonalenie strony internetowej CSI „Jedność”,
- utworzono oraz wyposażono pokój oraz wprowadzono elastyczny czas pracy – dla pracownic - matek karmiących dziecko,
- zmniejszono zużycie wody niezbędnej do mycia linii produkcyjnej oraz urządzeń współpracujących z linią produkcyjną; ilość pobieranej wody oraz odprowadzanych ścieków zmalała o 814 m³,

⁹ Załącznik nr 3 do Aneksu nr 4 do Umowy o dofinansowanie.

- wprowadzono automatyzację procesu produkcji poprzez wyposażenie linii technologicznej w Programowalny Sterownik Logiczny¹⁰,
- wprowadzono nowy kanał sprzedaży poprzez stronę internetową Beneficjenta, co pozwoliło na automatyczną ewidencję danych dotyczących zakupów oraz klientów.

Dowód: akta kontroli, str. 364-435, 697.

Ustalono nieprawidłowości

CSI „Jedność” nie osiągnęła dwóch zakładanych wskaźników rezultatu, tj. „wartości przychodów z tytułu eksportu uzyskanych wyłącznie ze sprzedaży produktów (wyróbów i usług) będących wynikiem inwestycji” oraz „wzrostu przychodów w wyniku realizacji projektu” mimo działań¹¹ podejmowanych przez Beneficjenta w okresie trwałości.

- Wartość docelowa przychodów z tytułu eksportu została zaplanowana w aneksie do umowy o dofinansowanie w wysokości 809 220 tys. zł, a wykonana ją¹² w kwocie 445 621,83 tys. zł, tj. w 55,1%.
- Planowany wzrost przychodów w wyniku realizacji projektu wynosił 16 461 869 tys. zł, a osiągnięto 5 566 216,78 zł, tj. 33,8%.

Według wyjaśnień Zarządu Spółdzielni¹³, czynnikami utrudniającymi pełne osiągnięcie planowanych wskaźników były m.in.: rosnący kurs walut (drogie wyroby), kryzys ekonomiczny w Europie, znaczny i wcześniej nieprzewidywany wzrost cen cukru, który jest podstawowym surowcem do produkcji wyrobów Spółdzielni. Ponadto, jak wyjaśnił Zarząd, pogarszające się relacje handlowe z Rosją spowodowały spadek sprzedaży eksportowej w 2013 r. w porównaniu do 2010 r. o 60%, a dodatkowe opłaty na „polski karmel” wprowadzone w 2011 r. doprowadziły do utraty rynku rosyjskiego przez Spółdzielnię. NIK, uznając te argumenty za istotne, zwraca jednak uwagę, że ryzyko związane z warunkami makroekonomicznymi prowadzenia działalności gospodarczej w okresie realizacji projektu i w okresie jego trwałości spoczywa na Beneficjencie.

Dowód: akta kontroli, str. 364-435; 590-600

Ocena częściowa

Pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

3. Zgodność realizacji projektu z postanowieniami umowy o dofinansowanie dotyczącymi innych obowiązków w okresie trwałości

Opis stanu faktycznego

CSI „Jedność” wypełniła obowiązki dotyczące archiwizacji dokumentacji projektowej. Zgodnie z § 9 ust. 21 umowy o dofinansowanie przechowywana w siedzibie Beneficjenta dokumentacja projektowa była kompletna.

Dowód: akta kontroli, str. 601-622; 623.

Beneficjent realizował obowiązki informacyjne w związku z wdrożonym projektem, określone w § 10 umowy o dofinansowanie. Zgodnie z wyjaśnieniem¹⁴ Zarządu CSI „Jedność” wykonanie obowiązku wywieszenia na terenie siedziby oraz przy poszczególnych urządzeniach, odpowiednich tablic pamiątkowych, informujących opinię publiczną o fakcie dofinansowania projektu, zostanie zrealizowane do dnia 6 czerwca 2014 r.

¹⁰ PLC (Programowalny Sterownik Logiczny) (*Programmable Logic Controller*) – uniwersalne urządzenie mikroprocesorowe przeznaczone do sterowania pracą maszyny lub urządzenia technologicznego.

¹¹ Zgodnie z wyjaśnieniem z dnia 19 maja 2014 r. Zarządu, CSI „Jedność” podejmowała działania mające na celu osiągnięcie wskaźników rezultatu dotyczących eksportu wyrobów z nowej linii, m.in. poprzez udział w Targach Spożywczych ISM Kolonia 2011, zatrudnienie w 2010 r. pracownika ds. eksportu pochodzenia arabskiego w celu łatwiejszego kontaktu z klientami z Arabii Saudyjskiej, nawiązanie kontaktów z ambasadami Polski w krajach Europy oraz Azji celem pozyskania bazy danych dotyczących klientów.

¹² Na dzień 5 października 2013 r. (upływ okresu trwałości).

¹³ Z dnia 19 maja 2014 r.

¹⁴ Wyjaśnienie z dnia 2 czerwca 2014 r. Zarządu CSI „Jedność”.

Spółdzielnia zrealizowała wnioski pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli, Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji z kontroli wykorzystania środków UE w ramach realizacji Działania 4.4 „nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym”¹⁵.

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono.

Dowód: akta kontroli, str. 601-622; 623; 624-628.

Ocena częściowa

Pozytywna.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu pełnej realizacji zobowiązań dotyczących wskaźników rezultatu, wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa 12 czerwca 2014 r.

Kontroler
(-) Wiesław Tomaszewski
główny specjalista
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
(-) Sławomir Grzelak

.....
podpis

.....
podpis

¹⁵ Wyjaśnienie z dnia 27 maja 2014 r. Zarządu „CSI „Jedność”.

